

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-298/16-C

Název právnické osoby vykonávající činnost školy/školského zařízení	Základní škola Lhenice, okres Prachatice
Sídlo	Školní 284, 384 02 Lhenice
E-mail právnické osoby	skola@lhenice.cz
IČ	60098741
Identifikátor	600063011
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Vladimíra Trnková
Zřizovatel	městys Lhenice
Místo inspekční činnosti	Školní 284, 384 02 Lhenice
Termín inspekční činnosti	11. 4. 2016 – 13. 4. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy.

Charakteristika

Základní škola Lhenice, okres Prachatice (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. Školní areál sestávající z pěti budov je situován v klidné části centra. Do plně organizované základní školy docházejí místní žáci i žáci z okolních obcí. K termínu inspekce se zde vzdělávalo 179 žáků. Školu navštěvují dva žáci s odlišným mateřským jazykem, osm žáků se vzdělává podle individuálních vzdělávacích plánů, působí zde tři asistentky pedagoga. Školní družinu ke dni inspekce navštěvovalo 55 účastníků ve dvou odděleních. V areálu školy působí dva samostatné právní subjekty – Mateřská škola Lhenice a Základní umělecká škola Prachatice, pobočka Lhenice.

Hodnocení podmínek vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Ředitelka školy byla jmenována do funkce na základě konkurzu v roce 2013. Vypracovala promyšlenou koncepci školy, na jejímž naplňování škola postupně pracuje. Obecné cíle koncepce jsou podrobně rozpracovány v ročních plánech práce do konkrétních úkolů včetně hodnocení jejich plnění. Kontrolní činnost včetně hospitací je prováděna podle plánu, zápisy z provedených kontrol jsou podkladem pro přijímání opatření ke zlepšení stavu. Ředitelka školy zastává zároveň funkci školního metodika prevence.

Vzdělávání zajišťuje sbor 19 pedagogických pracovníků, z toho tři asistentky pedagoga a dvě vychovatelky školní družiny (jedna z nich je zároveň učitelka). Všichni splňují kvalifikační předpoklady, jedna učitelka si v souladu s požadavky zákona doplňuje potřebnou kvalifikaci studiem. Pedagogický sbor je převážně tvořen zkušenými pedagogy, kteří ve škole pracují dlouhodobě. Průměrný věk pedagogických pracovníků 49 let je příznivě ovlivněn započatou generační obměnou. Práce nepočetného pedagogického sboru je založena na dobrých vzájemných vztazích a týmové spolupráci. Pedagogičtí pracovníci spolupracují v rámci předmětových komisí a metodického orgánu, sdílejí materiály k výuce. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá podle plánu, který zohledňuje potřeby školy, zájem pedagogů a nabídku vzdělávacích center. Ve sledovaném období se další vzdělávání zaměřovalo na prevenci rizikového chování, environmentální výchovu a odbornost učitelů v jednotlivých předmětech.

Vedení školy soustavně zlepšuje materiálně-technické podmínky. Všechny kmenové třídy jsou vybaveny dataprojektory, do některých tříd byly pořízeny interaktivní tabule. Škola využívá počítačovou síť s přístupem na internet, připojení je možné ve všech prostorách školy. Dobré podmínky pro výuku poskytují odborné učebny fyziky a chemie, počítačová učebna, učebna výtvarné výchovy, tělocvična, přírodní učebna a další. Třídy jsou postupně vybavovány novým nábytkem, jsou pořízovány nové učební pomůcky, učebny 1. stupně byly doplněny herními prvky s relaxační funkcí. Ve škole byly pro podporu výuky pracovních činností vybudovány nové dílny, zrekonstruována cvičná kuchyně a pro zlepšení podmínek výuky pěstíctví byly provedeny rozsáhlé úpravy školní zahrady. Učebny a chodby poskytují dostatek prostoru pro sebe prezentaci žáků, tyto možnosti však nejsou vždy plně využívány. Bezpečnost školy byla posílena instalováním kamery k hlavnímu vchodu. Nevyhovující jsou zastaralé klecové šatny, které nelze zamykat.

Škola usiluje o dobrou spolupráci se zákonnými zástupci žáků. Organizuje pro ně řadu zajímavých společných akcí (vánoční dílny, vystoupení žáků) i tematických přednášek (nebezpečí kyberšikany). Podněty k práci školy mohou zákonní zástupci podávat také prostřednictvím školské rady a Sdružení rodičů, přátel dětí a školy. Pro zabezpečení bezproblémového chodu školy je neopomenutelná podpora zřizovatele, nejen finanční.

K rozvoji školy výrazně přispívá též spolupráce s místní akční skupinou Rozkvět zahrady jižních Čech.

Stravovací služby jsou poskytovány žákům a zaměstnancům školy a dále je zajišťováno školní stravování pro Mateřskou školu Lhenice, okres Prachatice. Škola má vypracovanou směrnici ke školnímu stravování, která obsahuje podmínky pro poskytování školního stravování. Informace o alergenech jsou zveřejněny v jídelním lístku. Dohled nad strážníky v době výdeje stravy byl školou zajištěn. Škola má správně stanovený finanční normativ dle zařazení do věkových skupin strážníků. Jejich počty vykázané k 31. 10. 2015 odpovídají skutečnosti. Výživové normy ve sledovaném období od 1. 9. 2015 do 31. 3. 2016 byly splněny a odpovídají spotřebnímu koši. Zdravý životní styl je upevňován zapojením do projektu Ovoce a zelenina do škol.

Škole se daří vytvářet odpovídající podmínky pro zdravý vývoj žáků a jejich bezpečné vzdělávání. Žáci jsou se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví prokazatelně seznamováni. Škola má stanovená pravidla pro konání akce mimo školu. Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví žáků je ošetřena v provozních řádech i dalších vnitřních dokumentech. Škola zajišťuje svými pedagogy nad žáky dohled. Pravidelně provádí revize tělocvičného náradí a herních prvků venkovního hřiště. Řádně je vedena kniha úrazů a záznamy o úrazech. Dokumentace školy vztahující se k problematice bezpečnosti a ochrany zdraví je zpracována na odpovídající úrovni. Namátkovou prohlídkou prostor a vybavení školy nebyla shledána bezpečnostní rizika.

Hlavním zdrojem financování školy v letech 2014 a 2015 byly dotace na přímé výdaje na vzdělávání a příspěvek od zřizovatele na krytí provozních nákladů a nákup učebních pomůcek. Dále byly finanční prostředky školy podpořeny z rozvojových programů MŠMT, které byly použity účelově na zvýšení platů pracovníků, financování bezplatné výuky českého jazyka žáků – cizinců z třetích zemí a učební pomůcky pro další cizí jazyk. Financování bylo podpořeno granty KÚ Jihočeského kraje (projekt na podporu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a dopravy žáků na dětské dopravní hřiště). Na hospodaření se škola podílela i vlastními příjmy (úplata za školní družinu, finanční sponzorské dary, výnosy z pronájmu a úroky z bankovního účtu). Doplnkovou činnost škola neprovozuje. Škola určuje investiční priority podle rozpočtových možností. Finanční prostředky, s nimiž škola ve sledovaných letech hospodařila, umožňují realizaci školních vzdělávacích programů.

Podmínky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají očekávanou úroveň.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Ředitelka školy organizuje vzdělávání s ohledem na konkrétní podmínky. Školní vzdělávací program základní školy je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Zaměřuje se na utváření a rozvoj klíčových kompetencí s cílem poskytnout žákům základy všeobecného vzdělání orientovaného na praktický život. Učební plány škola naplňuje ve stanovené dotaci, disponibilní hodiny využila k posílení výuky českého jazyka a matematiky, na druhém stupni pak oblastí Člověk a příroda. Rozvoj osobnosti žáků podporuje škola nabídkou nepovinných předmětů. Školní vzdělávací program školní družiny byl v průběhu inspekční činnosti doplněn a je v souladu s legislativním ustanovením. Jeho cílem je rozvoj osobnosti účastníků, jejich učení, poznávání, sociálních a mravních hodnot. Školní vzdělávací programy byly v průběhu inspekční činnosti zveřejněny na přístupném místě ve škole.

Ve funkčním poradenském systému školy působí školní metodička prevence (ředitelka školy) a výchovná poradkyně. Obě mají pro výkon specializovaných činností kvalitní teoretický základ, neboť absolvovaly příslušné specializační studium a z dlouhodobého působení ve školním poradenském systému mají dostatek odborných zkušeností. Pracují v týmu, vzniklé problémy efektivně řeší v jejich počátcích. V případě potřeby iniciují jednání výchovných komisí za přítomnosti žáka, zákonných zástupců a dalších pedagogických pracovníků. Zpracovaný minimální preventivní program je metodickým podkladem k naplňování stanovených cílů. Kromě volnočasových aktivit a prevence, která je součástí výuky, jsou ve spolupráci s externími subjekty (Portus Prachatice o.p.s., Policie ČR a další) pravidelně realizovány efektivní dlouhodobé preventivní programy využívající prožitkovou pedagogiku. Škola se zaměřuje na zlepšování školního klimatu, bezpečnost v dopravě, zodpovědné chování na internetu a další oblasti rizikového chování. V rámci inspekční činnosti bylo také zjišťováno, jak je zajištěna ochrana žáků před projevy šikany, diskriminace, nepřátelství nebo násilí. Tato problematika je řešena v samostatném dokumentu (Školní program proti šikanování), který pedagogickým pracovníkům doporučuje vhodné strategie k zajištění bezpečného prostředí a poskytuje informace o prevenci a řešení šikany. Výchovná poradkyně se zaměřuje na problematiku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, vede jejich seznam, který je každoročně aktualizován, a seznamuje s ním ostatní vyučující. Škola systematicky identifikuje žáky s potřebou podpůrných opatření, spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a podle jejich doporučení případně zpracovává individuální vzdělávací plány. Výchovná poradkyně poskytuje žákům a jejich zákonným zástupcům také kariérové poradenství.

Naplňování vzdělávacích cílů a výstupů stanovených ve školních vzdělávacích programech bylo v rámci inspekčních hospitací ve škole sledováno napříč všemi ročníky ve vzdělávacích oblastech Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace, Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a svět práce a ve školní družině. Průběh vzdělávání byl posuzován na základě hospitační činnosti, rozhovorů s pedagogy a studiem dokumentace školy. Při inspekční činnosti byl také sledován průběh a výsledky občanského vzdělávání, vzdělávání žáků se zdravotním postižením a dále byla sledována a hodnocena činnost asistentů pedagoga.

Převážná část sledované výuky byla promyšleně připravena a byla vedena věcně a odborně správně. Atmosféra ve třídách byla téměř vždy velmi příjemná, vyučující využívali vhodné komunikační strategie, žáci dodržovali společně vytvořená pravidla a respektovali pokyny učitelů. Ve většině hospitovaných hodin vyučující efektivně využívali čas, ke zvýšení zájmu žáků o výuku vhodně střídali činnosti. Používané metody a formy práce byly převážně tradiční, nejčastěji se objevovala frontální výuka, v menší míře samostatná práce žáků, ojediněle práce ve skupinách, v hodinách tak chyběla významnější podpora vlastní iniciativy žáků, klíčových kompetencí, funkčních gramotností a diferenciací učiva. Slabším a pomalejším žákům byla ve většině hodin poskytována odpovídající pomoc. Pedagogové obvykle vhodně motivovali žáky pozitivním průběžným hodnocením a využíváním jejich dříve získaných znalostí a zkušeností. Ve vhodné míře se věnovali upevňování a opakování probíraného učiva, v některých hodinách účelně využívali interaktivní tabule a další počítačovou techniku, pro podporu názorné výuky učební pomůcky, ale pouze v omezené míře. V hodinách pracovali žáci s učebnicemi, pracovními sešity, jiné materiály a další informační zdroje byly využity pouze ojediněle. Jen v některých hodinách byli žáci v úvodu seznámeni s cílem hodiny, také závěrečné shrnutí nové látky, důležité pro správné pochopení nových poznatků, často chybělo. Ke sledování individuálního pokroku žáků zavedli někteří vyučující žakovská portfolia. Zhodnocení hodiny, pokud proběhlo, prováděl pouze vyučující, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků běžně využíváno nebylo.

Jazykové vzdělávání je účinně podporováno účastí školy v projektu eTwinning a rozvíjející se spoluprací se školou v bavorském Lallingu. V rámci občanského vzdělávání realizuje škola žákovské projekty zaměřené na pomoc starších žáků předškolákům (Škola nanečisto) a prvňáčkům (Deváták je kamarád), které posilují sociální kompetence žáků a zajišťují bezproblémový přechod předškoláků do prvního ročníku základního vzdělávání. Pro podporu občanských kompetencí spolupracuje škola s městysem, účastí žáků na akcích je posilován pozitivní vztah k lidem a místu, kde žijí.

Vzdělávání některých žáků se zdravotním postižením je ve výuce podporováno činnostmi asistenta pedagoga. Jejich působení vychází z individuálních vzdělávacích plánů, jedná se zejména o aktivizaci žáka, podporu jeho pozornosti při výkladu učiva a plnění úkolů, kontrolu porozumění úkolům, interpretaci zadání, podporu žáka při vypracovávání úkolů. Asistenti pedagoga podporovali samostatnost a aktivní zapojení žáků do všech činností uskutečňovaných v rámci vzdělávacího procesu. Směřovali žáky k rozvoji komunikace a podporovali vytváření sociálních dovedností. Činnost asistentů pedagoga byla funkční a odpovídala potřebám žáků.

Činnost školní družiny vychází obecně ze školního vzdělávacího programu školní družiny a dále pak z jejího ročního plánu, který podrobněji vymezuje druh a zaměření aktivit v průběhu školního roku. Materiální podmínky jsou na dobré úrovni, umožňují realizaci činností. Využívány jsou dvě propojené místnosti školní družiny, případně i další prostory školy. Organizace školní družiny je však problematická, neboť obě oddělení jsou i na řízené činnosti spojená, byť pod vedením obou vychovatelek. Při hospitované řízené činnosti bylo zřejmé, že vyšší počet účastníků negativně ovlivnil její průběh (hluknost, nerespektování pokynů) i efektivitu, k udržení rolí a pravidel práce zvolily vychovatelky méně vhodné metody. Z hlediska rozložení typu činností celkově převažují volné aktivity (odpočinkové a rekreační, příprava na vyučování).

Průběh vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům má očekávanou úroveň.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Při přijímání ke vzdělávání respektuje škola právní předpisy, vytváří žákům rovné příležitosti ke vzdělávání. Díky spolupráci s místní mateřskou školou je systémově podchycen přechod předškoláků do 1. ročníku do základního vzdělávání, adaptační kurz na začátku 6. ročníku výrazně přispívá k bezproblémovému začlenění nově přichozích žáků ze škol v okolních obcích na 2. stupeň.

Škola sleduje a hodnotí individuální výsledky vzdělávání průběžně na úrovni jednotlivých vyučujících. Na jednáních pedagogické rady jsou hodnoceny a analyzovány individuální i celkové výsledky vzdělávání, výsledky (cca 60 % významných a 1 % neprospívajících) odpovídají typu školy. K hodnocení individuálního pokroku žáka jsou využívány běžné způsoby (testy, ústní zkoušení, referáty). Ke srovnávání úrovně žáků v rámci jiných základních škol jsou využívány SCIO testy, v celostátním hodnocení škola dosáhla odpovídajících výsledků (v pásmu průměru). Zákonní zástupci jsou o výsledcích vzdělávání informováni prostřednictvím žákovských knížek, třídních schůzek a individuálních jednání. V případě zhoršení prospěchu žáka jsou kontaktováni zákonní zástupci, případně je svolána výchovná komise, eventuálně doporučeno vyšetření ve školském poradenském zařízení.

K všestrannému rozvoji žáků a motivaci k co nejlepším výsledkům vzdělávání přispívá nabídka nepovinných předmětů, podpora široké účasti žáků ve vědomostních olympiádách, sportovních, dopravních a zdravotnických soutěžích i v soutěžích s uměleckým zaměřením. Žáci mají možnost podílet se na vydávání školního časopisu, účastnit se tematických exkurzí

a kulturních představení, ke kterým je využíváno kino v těsném sousedství školy. Pro zdravý rozvoj žáků škola organizuje lyžařský kurz a turistický kurz, v jehož rámci je vhodně realizována část programu prevence rizikového chování.

Výsledky vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům mají očekávanou úroveň.

Závěry

Zásadní klady

- *nově zrekonstruované školní budovy a učebny, k podpoře výuky pracovních činností byly zrekonstruovány školní dílny, cvičná kuchyňka a školní zahrada,*
- *realizace promyšleného preventivního programu.*

Slabé stránky

- *výrazně převažují tradiční metody a formy práce, které podporují iniciativu žáků, rozvoj klíčových kompetencí a funkčních gramotností pouze v omezené míře, ve výuce nejsou vždy dostatečně využívány učební pomůcky ani dostupné informační a komunikační technologie.*

Nedostatky, které byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti

- *organizace školní družiny (účastníci zájmového vzdělávání byli v průběhu inspekce rozděleni do dvou oddělení).*

Návrhy na zlepšení stavu

- *k zefektivnění výuky ve větší míře využívat aktivizující vzdělávací strategie, zaměřit tímto směrem další vzdělávání pedagogických pracovníků i hospitační činnost, zavést vzájemné hospitace jako metodickou podporu učitelů,*
- *v oblasti metodiky výuky se více zaměřit na strukturu vyučovací hodiny, především závěrečné shrnutí,*
- *ve větší míře podporovat rozvoj klíčových kompetencí a funkčních gramotností žáků,*
- *ve výuce více využívat možnosti nově pořízených informačních a komunikačních technologií, kromě učebnic využívat jiné materiály a další informační zdroje, více podporovat výuku učebními pomůckami,*
- *prostory učeben, školní družiny a chodeb více využívat k prezentaci aktivit školy a sebe prezentaci všech žáků,*
- *upravit průběh vzdělávání ve školní družině, zefektivnit řízené činnosti separováním jednotlivých oddělení,*
- *nahradit zastaralé šatny neumožňující zamykání šatnovými skříňkami.*

Hodnocení vývoje

V období od poslední inspekční činnosti došlo ke změně celého vedení školy. Nová ředitelka školy začala plánovitě uskutečňovat své představy o směřování školy, do pravidelného programu školy jsou postupně začleňovány nové aktivity, které do budoucna otevírají pro školu řadu možností (projekt eTwinning, spolupráce s Grundschule Lalling, vydávání školního časopisu a další). V pedagogickém sboru byla započata generační obměna. Ve škole roste počet žáků s potřebou vyšší míry podpory, pro zajištění jejich kvalitní výuky je průběžně navyšován počet asistentů pedagoga. V uplynulém období byly zrekonstruovány školní budovy a řada učeben. Pro podporu výuky předmětu praktické činnosti proběhla

rozsáhlá úprava zahrady, byly vybudovány nové dílny a nově vybavena cvičná kuchyně. Pro zvýšení bezpečnosti žáků byl posílen bezpečnostní systém instalováním kamery u hlavního vchodu do školy.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina Základní škola Lhenice, okres Prachatice ze dne 29. 6. 2001
2. Rozhodnutí MŠMT o zařazení Základní školy Lhenice, okres Prachatice do školského rejstříku s účinností od 1. 9. 2007
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ke dni 11. 4. 2016
4. Jmenování ředitelky školy s účinností od 1. 8. 2013
5. Matrika školy školní roky 2014/2015, 2015/2016
6. Koncepce rozvoje školy na období 2015/2016
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platný od 1. 9. 2013
8. Školní řád platný od 31. 8. 2015
9. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2014/2015
10. Dokumentace ve správním řízení školní roky 2014/2015, 2015/2016
11. Plán práce školní roky 2014/2015, 2015/2016
12. Záznamy o hospitacích školní roky 2014/2015, 2015/2016
13. Zápisy z pedagogických rad školní roky 2014/2015, 2015/2016
14. Minimální preventivní program 2014/2015, 2015/2016
15. Školní program proti šikanování platný od 24. 10. 2014
16. Plán práce výchovného poradce 2014/2015, 2015/2016
17. Individuální vzdělávací plány na školní rok 2015/2016
18. Zápisy z jednání výchovných komisí školní rok 2015/2016
19. Vnitřní řád školní družiny ze dne 12. 4. 2016
20. Školní vzdělávací program školní družiny platný od 28. 4. 2016
21. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (doklady o dosažené odborné kvalifikaci)
22. Dokumentace školy vztahující se k hodnocení finančních podmínek za roky 2014 a 2015
23. Dokumentace ke školnímu stravování
24. Kniha úrazů k datu inspekce
25. Dokumentace školy vztahující se k problematice BOZ

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.c@csicr.cz s připojením elektronického podpisu/na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Jana Kotyzová, školní inspektorka

Ing. Jana Kotyzová v. r.

Mgr. Ludmila Hadravová, školní inspektorka

Mgr. Ludmila Hadravová v. r.

Bc. Pavla Koutníková, speciální pedagožka

Bc. Pavla Koutníková v. r.

Bc. Vladimír Štípl, kontrolní pracovník

Bc. Vladimír Štípl v. r.

V Českých Budějovicích 11. května 2016

Datum a podpis ředitele školy/školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Vladimíra Trnková, ředitelka školy

Mgr. Vladimíra Trnková v. r.

Ve Lhencích 23. 5. 2016